

הַמַּעֲיָן

בתוכן:

- 3 'קומי אוֹרְי פִי בְּאֵ אֲנֹרְךָ' / דבר העורך
- 4 הרב ד"ר שמעון בולג ז"ל - קווים לדמותו.....
בין שחיטה למילה: על סכין פגומה למילה ועל מוהל שמשמש כשוחט - שתי תשובות
- 12 מאת רבי דניאל טירני זצ"ל מכת"י / **משה שוחט**.....
שיטת הרמב"ם בנתינת פירות בכמות קטנה לחשוד על השביעית /
- 24 **הרב איתם שמעון הנקין הי"ד**.....
כאמרתך כן בריתך / כבריתך כן גדולתך - מתוך 'רהיט' ליום כיפור /
- 27 **אברהם פרנקל**.....
- 37 פרידה מהסוכה בסוף חג סוכות / **הרב עמיחי כנרתי**.....
- 44 יסוד מנהג ההקפות ודין הקפות נשים בשמחת תורה / **שאל בר אילן**.....
זיהוי אנטיוכייה המופיעה בתרגומים בגבולות מסעי / **הרב שמואל אריאל**;
- 54 תגובה: **הרב ד"ר מרדכי הלפרין**.....
- 65 צוואת דוד המלך / **הרב ד"ר איתמר וררפטיג**.....

הלכה ואקטואליה

- 74 אברים מלאכותיים בהלכה / **הרב יעקב אפשטיין**.....
- 81 "פרי העץ המורעל" - הרהורים הלכתיים ומוסריים / **הרב שלמה דיכובסקי**.....

תגובות והערות

- עוד על מזונות ילדים בימינו / **הרב אוריאל אליהו**; בעניין יחסו של רש"י הילמן זצ"ל
לחידוש הסמיכה / **פרופ' מלך שפירא**; שימוש ב'עוזר אישי' רובוטי בשבת - תגובה /
הרב מנשה צימרמן, תגובה **הרב איתן קופיאצקי**; על נטילת הידיים של עורך ה'סדר' /
- 87 **יוסף אברמסון**.....

על ספרים וסופריהם

- עירוב גירסאות בנוסח הסופר של כתב יד קאופמן למשנה / **הרב ד"ר שמחה גרשון בורר**
- 102 ספר "אליה רבה" והטעויות ש(אין) בו / **הרב צבי לרר**.....
- 106 הקדמה לביאורי הגר"א על תורת כהנים / **רבי שלמה פישר זצ"ל**.....
אופני לימוד תורה - שיטת הגרש"ז מלאדי זצ"ל בדיני תלמוד תורה, והערה על
- 119 בקיאותו המדהימה / **הרב פרופ' שלמה זלמן הבלין**.....
- 126 המוקדמות בתקנות הקהילות - סקירת ספר / **אלעזר חן**.....
- 129 נתקבלו במערכת / **הרב יואל קטן**.....

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד גיליון 243 • תשרי תשפ"ג [סג, א]

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

המשתתפים בגיליון זה:

יוסף אברמסון, ת"ד 1103, בית אל 9062800. ycgolan15@gmail.com
הרב אוריאל אליהו, הגבורה 257, ענב 4485700. oriel041@gmail.com
הרב יעקב אפשטיין, שומריה 8533600. emuna54@netvision.net.il
הרב שמואל אריאל, סלעית 16, ירוחם 8052054. Samuelariel2@gmail.com
הרב ד"ר שמחה ג' בורר, רבי עקיבא 36, מודיעין עילית 7183836. simchabohrer@gmail.com
הרב עו"ד שאול בר אילן, ת"ד 105, יד בנימין 7681200. shaulbarilan@gmail.com
הרב רפאל שלמה דיכובסקי, פרנס 12/16, ירושלים 9387906. daichovsky@gmail.com
הרב פרופ' שלמה זלמן הבלין, גבעת שאול 17, ירושלים 9547762. avlin7@gmail.com
הרב ד"ר מרדכי הלפרין, מן 4, ירושלים 9371100. mswltd@gmail.com
הרב ד"ר איתמר ורהפטיג, דרך מצפה נבו 56, מעלה אדומים 9841041. warhafi@neto.net.il
אלעזר חן. a0533131019@gmail.com
הרב עמיחי כנרתי, איתמר 4483400. esa@etrog.net.il
הרב צבי לרר, בר אילן 35, ירושלים 9534613. hlehrer1@gmail.com
הרב ד"ר אברהם ליפשיץ, אלון שבות 9043300. avilif2@gmail.com
אברהם פרנקל, ספיר 14, נוף אילון א 9790202. avrahamf@gmail.com
הרב מנשה צימרמן, צומ"ת, אלון שבות 9043300. menashe@zomet.org
הרב איתן קופיאצקי, האלון 43, אדורה 9041500. ekupietzky@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
הרב משה שוחט, אשר גולאק 24, ירושלים 97455. moshe@shochat.co.il
פרופ' מלך שפירא, ארה"ב. shapiro.marc1@gmail.com
Marc Shapiro, Uni. of Scranton, Theology dep. Scranton PA 18510-4660 USA

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר
עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל
תנצב"ה

המערכת: הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות | הרב מיכאל ימר, שעלבים
הרב בועז מרדכי, נריה | פרופ' זהר עמר, נוה צוף | יהודה פרוידגר, ירושלים
העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 9276664-1538; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il
למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות למכון שלמה אומן

© כל הזכויות שמורות

'קומי אורי פי בא אורי'

גיליון זה של 'המעין', החותם את שנת השמיטה תשפ"ב ופניו אל שנת תשפ"ג שתחל עם ברכתה, נחתם סמוך לקריאת ההפטרה השישית של 'שבע דנחמתא'. הפסוקים המרגשים של הנביא ישעיהו נראים לעיתים כאילו הם מכוונים ממש אלינו, כאילו הנביא ישעיהו יושב בירושלים לפני כאלפיים וכמה מאות שנים ומנבא וכותב עלינו. הוא מבטיח שיגיעו ימים שבהם החֲשֵׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֶל לְאֲמִים - וְעַלְיָךְ יִזְרַח ה'... הוא מציע שְׂאֵי סָבִיב עֵינֶיךָ וְרֵאֵי קָלָם נִקְבְּצוּ בְּאֵזְרֵךְ... הוא מבטיח שתחת הַיִּתְדֶךָ עֲזוּבָה וְשִׁנּוּאָה וְאֵין עוֹבֵר וְשִׁמְתִיךָ לְגֵאוֹן עוֹלָם מְשׁוּשׁ דּוֹר וְדוֹר וכו' וכו'. ואנחנו תושבי ארץ ישראל רואים בעיניים גלויות ניסים ונפלאות מכל הכיוונים בהתפתחות ובהתקדמות של עמנו וארצנו בדור שבו התורה חביבה על לומדיה ועוסקיה ומקיימיה, והפגמים המסוימים שעדיין קיימים פה ושם בטלים בשישים של כל הטוב אשר נותן לנו ה' אלוֹקֵינוּ. רבבות לומדי תורה פתחו זה עתה את זמן 'אלול' באלפי מוסדות תורה מכל הסוגים והגוונים ולכל סוגי הלומדים, הארץ פורחת, הכלכלה צומחת - ובעולם שמחוצה לנו בוקה ומבולקה. אם ניקח את המים כמשל, המשאב הכה-חיוני לחיים שלנו כאן בארץ, שהיה תמיד חסר ויקר ובצמצום, זורם היום בארצנו בשפע רב בעקבות שילוב של מעשה אדם ומעשה אלוֹקֵינוּ, כאשר העולם כולו הולך ומתייבש, ואפילו באירופה הירוקה מצמצמים את אספקת המים! כל הטוב הזה מחייב את אנשי התורה לתת כתף בשיפור כל מה שדורש תיקון וחיזוק בעמנו ובארצנו, ובעז"ה נראה בקרוב את השלמת גאולתנו, אותה גאולה שהולכת וצומחת מול עינינו.

בגיליון זה נזכיר בצער את חבר מערכת 'המעין' הרב ד"ר שמעון בולג זצ"ל, יהודי יקר ושלם באמונתו ובהנהגותיו. דברים נאים ליקט וערך וכתב על דמותו אחיינו הרב משה שוחט בעזרת בני משפחה וידידים, ועוד הוסיף והוציא לאור לכבודו ולעילוי נשמתו דברי קדמונים חשובים בענייני מילה והלכותיה, ויישר כוחו. הרבנית הנקין שתח' זיכתה אותנו במאמר קצר נוסף מן הפירות שנתרו במחשבו של בנה, גברא רבה שנפל על קידוש השם לפני שבע שנים, הלא הוא ידידנו הרב איתם הי"ד, ותשואות חן לה. הרב דיכובסקי שליט"א עוסק בשאלה משפטית-הלכתית שהייתה לאחרונה מאוד אקטואלית - לגיטימיות השימוש בעדות או הודאה או ראייה שנלקחו באופן אסור, והדברים אינם פשוטים. במדור התגובות נמשך הוויכוח לשם-שמים בין דיניי ישראל בעניין רמת חיוב המזונות שניתן וראוי להטיל על האב במקרי גירושין, וגם כאן יש צדדים לכאו ולכאן. עוד הרבה חומר נמצא בגיליון 'המעין' הזה, לתועלת ולהנאת מנויי וקוראי 'המעין', ולשם הגדלת והפצת התורה בעם ישראל.

ולסיום: כל מערכת בחירות היא 'גורלית', אולם נראה שהמערכה הקרובה היא גורלית באמת לעתיד המדינה. יעזור ה' שהתוצאות תהיינה טובות לעם ישראל ולארץ לישראל ובעיקר לתורת ישראל. תחל שנה וברכותיה.

הק' יואל קטן